

Тіло як оповідач

Ніла ІВАНЕНКО

У Київському національному музеї російського мистецтва за підтримки Інституту проблем сучасного мистецтва та Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури експоновано проект Олександра Бабака «Подвійна оголена натура».

Немає нічого більш позбавленого еротики, як навчальне тіло. Студент-художник творить рисунок з натури заради власне рисунка. Учнівські вправи на тему «ню» пробуджують глядацькі реакції, що стосуються ексгібіціонізму не так тілесного, як душевного.

Знаний художник Олександр Бабак зосередив увагу стороннього спостерігача на дуетах оголених натурників. ТанDEMні сюжети він перемижував студентськими рисунками 1950–1960-х років. Митець знайшов їх у запасниках своєї альма-матер – Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури.

Роботи майстра утверджують свободу зображених фігур від будь-яких умовностей, соціальних ролей, громадських функцій, рамок системи. Та водночас оголюють первісні стосунки, що керують людством упродовж його довжелезної історії. «Злочин», «Гнів», «Лють», «Примирення», «Непоступливість», «Милування», «Виклик», «Бажання» – назви робіт художника Бабака претендують на найвищий ступінь узагальнення. Натомість взаємини учасників того чи іншого дуету насправді зумовлюють значно багатший понятійно-почуттєвий резонанс. Вільні від маскування одягом, персонажі не спроможні приховати сутнісних проявів. Промовисті кожен застиглий рух, кожна фіксована складка шкіри, кожен непорушний погляд. Художник зводить натурників по двоє на полі для самовираження. Розділяє їх широкою білою порожнечою або ж, навпаки, зближує та змушує взаємодіяти. А сам хитро спостерігає (й дає змогу в замкову шпарину поспостерігати іншим) за заручниками мистецьких імпровізацій. Тож від початку, здавалося б, цілком нейтральний матеріал є провокатором.

Дати 14 квітня 1887

125 років тому народився Іван Кавалерідзе

Український скульптор, кінорежисер, драматург, сценарист, народний артист УРСР Іван Петрович Кавалерідзе народився 14 квітня 1887 року на хуторі Ладанський (нині с. Новопетрівка Роменського району Сумської області) в родині Килини Кухаренко та Петра Кавалерідзе (Кхварідзе) – нащадка грузинського князівського роду.

Художній талант Івана привернув увагу його дядька – художника й археолога Сергія Мазаракі, випускника Петербурзької академії мистецтв. Він забрав Івана до Києва, де той вступив до гімназії Вальтера. Подальші етапи навчання: Київське художнє училище, Петербурзька академія мистецтв, удосконалення майстерності в Парижі. Повернувшись до Києва, Кавалерідзе здобув першу премію за проект пам'ятника княгині Ользі. Працював художником у кінофірмі «Тіман і Рейнгардт». У 1917 році Кавалерідзе делегований Тимчасовим урядом на Всеукраїнський військовий з'їзд. Познайомився із С. Петлюрою, який подав йому ідею спорудження в Ромнах пам'ятника Т. Шевченку. Працюючи у відділі народної освіти, Кавалерідзе викладав малювання у школах, керував міським драмгуртком. У 1925–1928 роках – головний режисер Роменського пересувного робітничо-селянського театру. Серйозно зайнявся кінорежисурою. Зняв фільми «Злива», «Перекоп», «Коліїщина» та інші. З 1928-го – режисер Одеської кіностудії, з 1934-го – Київської кіностудії «Українфільм» (нині Національна кіностудія імені О. Довженка). Після війни активно працював у кіно та скульптурі. Створив чимало творів, які здобули народне визнання.

Помер 3 грудня 1978 року в Києві. Похований на Байковому цвинтарі.

О. Л.

